

Fietsenstallingmuurtje in Cadzand slakkentehuis voor 11 soorten

E.A. (Bert) Jansen

Wanneer je aan vrienden vertelt dat je nog een weekje vakantie gaat vieren in Cadzand, krijg je steevast te horen: “Dan ga je zeker haaiantanden zoeken?”

Cadzand is inderdaad bekend als de haaiantanden vindplaats van Nederland.

Het strand vanaf het Zwin tot Nieuwvliet-Bad is een bekende vindplaats van vele fossielen. Niet alleen haaiantanden en andere fossiele visonderdelen, maar ook vele diverse soorten fossiele schelpen, met als meest bekende de Zwinkokkel, *Venericor planicosta* (Lamarck, 1801), zijn hier te vinden. De winkeltjes in Cadzand-Bad verkopen boekjes waarin de vele soorten fossielen worden opgesomd en ook kan men diverse soorten zeven kopen die nodig zijn om het “Zwarte Goud”, zoals de haaiantandjes ook wel worden genoemd, op het strand te kunnen scheiden van de overige vondsten.

Ook ik ben wel geïnteresseerd in wat voor leuke dingen er liggen op het strand en zal dan ook diverse wandelingen langs de vloedlijn maken om naar leuke aanwinsten voor mijn verzameling te zoeken.

Foto 1. De fietsenstalling met het betonnen muurtje met de fietsenrekken.

Vanaf de camping was het strand per fiets goed te bereiken en langs het strand zijn overal goede mogelijkheden te vinden om je fiets neer te zetten. In Cadzand-Bad was dat een betonnen muurtje, van ca. 36 meter lengte, aan de rand van het duin (zie foto 1), met aan dat muurtje diverse fietsenrekken

Foto 2. De grasstrook langs het betonnen muurtje.

gemonteerd (Amersfoort coördinaten noordhoek 016.483 / 378.820 en zuidhoek 016.449 / 378.807). Bij het plaatsen van de fietsen konden wij, Anneke en ik, het niet laten om toch even tussen het muurtje en de grasrand te kijken of hier ook landslakjes te vinden waren (zie foto 2). Al snel kwamen we tot de ontdekking dat diverse soorten Gastropoda dit muurtje bewoonden. Vier soorten vielen direct op, allereerst

de prachtige huisjes van *Cochlicella acuta* en *Cerneuella virgata*. Als derde de vele huisjes van *Pupilla muscorum*. Verder werden in het zand tussen het gras en het muurtje en op het muurtje een paar *Alinda biplicata* aangetroffen (zie foto 3, 4, 5 en 6). We besloten van deze soorten een paar te verzamelen om deze te kunnen toevoegen aan de verzameling.

Foto 3. *Cochlicella acuta* (Müller, 1774)

Foto 4. *Cerneuella virgata* (Da Costa, 1778)

Foto 5. *Pupilla muscorum* (Linnaeus, 1758)

Foto 6. *Alinda biplicata* (Montagu, 1803)

Bij thuiskomst (onze caravan) werden de vondsten schoongemaakt, beter bekeken en gedetermineerd. Groot was de verrassing dat er tussen bovengenoemde soorten een *Vertigo pygmaea* te voorschijn kwam. Besloten werd om de volgende dag nog een keer te gaan kijken of er nog meer *Vertigo*'s te vinden waren.

Deze keer had het de hele dag wat geregend en waren het muurtje en het gras vochtig. De slakjes tegen het muurtje vonden dit wel lekker en tot onze verbazing waren ook andere soorten op het muurtje aanwezig. We troffen nu ook diverse *Cochlicopa lubrica* en *Oxychilus draparnaudi* aan en ook konden we nog verschillende *Vertigo*'s noteren. Van deze laatste namen we er toch nog wat mee om er zeker van te zijn dat ze allemaal tot dezelfde soort behoorden.

's Avonds onder de binoculair de diverse *Vertigo*'s nader bekeken en hier bleek dat er tussen de diverse rechtsgewonden ook drie links gewonden aanwezig waren. Bij nadere beschouwing bleken deze drie de Rode Lijst soort *Vertigo angustior* te zijn (Zie foto 7 en 8).

Reden voor ons om ook de volgende dag nog een keer te gaan kijken en het muurtje nog beter te gaan onderzoeken.

Ook de volgende dag bleek het muurtje niet echt heel droog en konden we diverse *Vertigo*'s meenemen om nader te bestuderen. Verder kwamen we ook nog verschillende andere soorten tegen waaronder *Vallonia costata*, *Punctum pygmaea* en *Cornu aspersum*. Bij nader onderzoek bleek dat tussen de verzamelde *Vertigo*'s opnieuw meerdere linksgewonden *angustior* aanwezig waren.

Omdat *Vertigo angustior* een soort is die staat op de lijst van Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn leek het mij juist om deze waarneming middels deze publicatie bekend te maken.

En haaiantandjes, die hebben wij niet gevonden.

Foto 7. *Vertigo angustior*
Jeffreys, 1830

Foto 8. *Vertigo pygmaea*
(Draparnaud, 1801)

Tabel met waargenomen soorten

Soort:	Aantallen:	Opmerkingen:
<i>Alinda biplicata</i> (Montagu, 1803)	25 - 50	Eigenlijk niet echt bijzonder meer
<i>Cerneuella virgata</i> (Da Costa, 1778)	25 - 50	Vanaf het Zwin tot Breskens zeer algemeen langs de duinen
<i>Cochlicella acuta</i> (Müller, 1774)	50 - 100	Deze soort alleen tussen het Zwin en Cadzand waargenomen
<i>Cochlicopa lubrica</i> (Müller, 1774)	5 - 10	Ondanks deze droge habitat zie je ze met enige regelmaat
<i>Cornu aspersum</i> (Müller, 1774)	1 - 5	Zodra er mensen zijn duikt deze soort op
<i>Oxychilus draparnaudi</i> (Beck, 1837)	1 - 5	Andere <i>Oxychilus</i> soorten niet waargenomen
<i>Punctum pygmaeum</i> (Draparnaud, 1801)	5 - 10	Minder algemeen dan de <i>Vertigo</i> 's waargenomen
<i>Pupilla muscorum</i> (Linnaeus, 1758)	100 - 250	Zeer algemeen op het muurtje, zowel adult als juveniel
<i>Vallonia costata</i> (Müller, 1774)	1 - 5	Je zou hier eerder <i>V. excentrica</i> verwachten
<i>Vertigo angustior</i> Jeffreys, 1830	5 - 10	Rode Lijst soort, Europese Habitat Richtlijn (bedreigd)
<i>Vertigo pygmaea</i> (Draparnaud, 1801)	10 - 25	Rode Lijst soort (kwetsbaar)

Gebruikte literatuur:

BOESVELD A., A.W. GMELIG MEYLING, R.H. de BRUYNE, Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2009. Nauwe korfslak *Vertigo angustior*, 56 pp.

BRUYNE, R.H. de, H. WALLBRINK & A.W. GMELIG MEYLING, 2003. Bedreigde en verdwenen land- en zoetwatermollusken in Nederland (Mollusca). Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Stichting European Invertebrate Survey – Nederland, Stichting ANEMOON, Leiden/Heemstede. 88 pp.

GITTENBERGER, E., W. BACKHUYS & Th.E.J. RIPKEN, 1984. De landslakken van Nederland. 2e druk. Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. 184 pp.

KERNEY, M.P. & R.A.D. CAMERON, 1980. Elseviers slakken-gids. Elsevier Amsterdam/Brussel. 310 pp.

Adres van de auteur:
Delta 68, 8224 EP Lelystad
natura-parva@planet.nl

Bram van der Bijl

Burg. van Bruggenstraat 41
NL-1165 NV Halfweg
the Netherlands

Tel.: (+31)(0)20.4977772

e-mail: anvdbijl@xs4all.nl

website: <http://www.xs4all.nl/~anvdbijl/lijst.html>

Free catalogue - 1000th reprints, magazines and books about recent and fossil molluscs

List of missing items welcome - moderate prices

Xerox-copy service -postal affairs

See also:

<http://grimwade.biochem.unimelb.edu/~bgl/cat2mala.htm>